

Una mala notícia per l'esquerra insurgent

La derrota de l'escamot de l'MRTA a Lima a mans del cabdill Fujimori evidencia les febleses de les guerrilles a l'Amèrica Llatina i, potser, la necessitat que l'esquerra prengui altres camins.

L'ocupació de la residència de l'ambaixador japonès a Lima va acabar d'una forma sobtada, quan ningú no s'ho esperava, amb els captors abatuts mentre jugaven un partit de futbol en una de les sales de la vivenda. Potser cansat després de tres mesos de vigília, potser segur de les seves forces davant d'un aparentment humiliat president peruà, l'escamot del Moviment Revolucionari Tupac Amaru va abaixar la guàrdia, i facilità l'entrada dels Rambos de l'exèrcit peruà, entrenats a l'estil israelià d'Entebbe, que duïen la consigna de no fer presoners.

El final de segrest és una victòria de Fujimori en la confrontació entre dos homes de forta personalitat i autoritaris. Néstor Cerpa, el comandant que va dur a terme l'espectacular operació una setmana abans de Nadal, tenia la decisió que dóna la fe en la causa pels oprimits i en la salvació dels seus companys de l'MRTA empresonats. Fujimori és un cabdill que menysprea els partits polítics, manté excel·lents relacions amb els militars i coneix a la perfecció, malgrat la seva ascendència japonesa, el caràcter peruà. Sap com comportar-se a cada moment. Ho va demostrar en les eleccions de 1990, quan va derrotar l'escriptor Vargas Llosa fent una campanya populista per esgarrapar vots dels "pueblos jóvenes" de misèria i desesperança. El 1992, va desfer-se

del Parlament mitjançant un cop d'estat amb l'ajut dels militars. En la crisi de l'ambaixada, va combinar la prudència i la intransigència. Va permetre les negociacions i fins i tot va viatjar a l'Havana per parlar amb Fidel Castro sobre la possibilitat d'oferir una sortida honorable als segrestadors. Al mateix temps que el bisbe d'Ayacucho intentava una solució negociada, els militars excavaven els túnels sota la residència i preparaven l'assalt.

Els esdeveniments de Lima són una mala notícia per l'esquerra insurgent de reminiscències castristes o maoistes. Les quatre principals guerrilles d'Amèrica del Sud (Sendero Luminoso, MRTA, les FARC i l'ELN de Colòmbia) semblen atrapades en els dogmes d'un passat més gloriós. La contestació armada socialista de Sendero Luminoso, desorientat des de l'empresonament d'Abimael Guzmán, intenta refer-se en les muntanyes, la selva i els barris extrems de Lima, renegant de la crueltat polpo-

tiana d'abans i dels somnis de construir la societat comunista sobre les runes de la vella societat. Encara que s'han acabat les matances de camperols i funcionaris acusats de servir l'estat, Sendero Luminoso continua generant desconfiança entre gran part dels desheretats, que podrien ser els seus seguidors. L'MRTA, reduït a la selva i a alguns escamots a les ciutats, també pot sortir damnificat d'aquesta confrontació

perduda. A Colòmbia, els dos moviments més actius, especialment les FARC, sembla que progressen més per les febleses del govern d'Ernesto Samper que no pas per l'entusiasme que les seves propostes desperten entre els colombians.

El fracàs de Lima i l'estancament dels moviments insurgents tradicionals a Amèrica Llatina potser demostren que els camins són uns altres. Els zapatistes han abandonat el dogma sense renunciar a les armes per desafiar el govern mexicà. Encara que els exemples poques vegades són exportables, l'MRTA podria aprendre del sotscomandant Marcos, més obert que Victor Polay, el líder emeritista. O potser Perú no necessita cap moviment armat, sinó reconstituir la malmesa esquerra, amb propostes valentes però realistes que apleguin les aspiracions de justícia social. En cas contrari, hauran de suportar Fujimori durant anys.

Antoni Castel

Fujimori passeja per un dels túnels construïts sota la residència de l'ambaixador japonès a Lima després de l'assalt. Al mateix temps que el president peruà negociava una sortida per a l'escamot de l'MRTA, l'exèrcit peruà excavava els túnels per ocupar l'edifici.